

Uw rechten als zelfstandige (Bewaarexemplaar!)

Situatie op 1 juli 2026

Als zelfstandige betaalt u in principe sociale bijdragen. Deze bijdragen leveren u heel wat sociale rechten op. Verschillende organisaties staan klaar om u alle informatie te verstrekken over uw rechten, de voorwaarden waaraan u moet voldoen, enz. Er bestaan ook oplossingen om u te helpen bij een tegenslag, van financiële of van andere aard.

Dit document geeft u een algemeen overzicht van uw rechten en maatregelen om u bij te staan en uiteraard ook de gegevens van de organisaties waar u terecht kan voor meer informatie. [Een bewaarexemplaar dus!](#)

Uw gezin		
Kinderen	De uitkeringen en premies die u mogelijks kan genieten, zijn sinds 1 januari 2019 verschillend naar gelang de woonplaats van uw kind (Vlaanderen, Wallonië, Brussel of de Duitstalige gemeenschap)	Vlaanderen : Uw uitbetalingsactor of FONS https://www.groeipakket.be/ 1700 Wallonië : Uw kinderbijslagfonds of FAMIWAL https://www.famiwal.be/portail 0800 13 008 Brussel: FAMIRIS (vanaf 2020) https://famiris.brussels/nl/ Duitstalige Gemeenschap: Ostbelgien https://www.ostbelgienfamilie.be/
Moeder worden	• Moederschapsrust + moederschapsuitkering Max. 12 weken voltijds (waarvan 3 verplicht en 9 facultatief) met volledige uitkering. Mogelijkheid om (een gedeelte van) de facultatieve periode halftijds op te nemen (maximaal 18 weken halftijds), met halve uitkering. • Moederschapschulp 105 gratis dienstencheques na de bevalling <i>Opgelet: Vanaf 1 juli 2026 is het mogelijk om de moederschapsrust met maximaal drie voltijdse weken (of zes halftijdse weken) te verlengen door volledig of gedeeltelijk af te zien van de toekenning van de dienstencheques.</i> • Vrijstelling van bijdragen na bevalling Automatische vrijstelling van de betaling van de sociale bijdragen voor de twee kwartalen volgend op de bevalling. • Maandelijks uitkering en premies (zie hierboven 'kinderen')	• Moederschapsrust + moederschapsuitkering Uw ziekenfonds • Moederschapschulp + vrijstelling van bijdragen na bevalling Uw sociaal verzekeringsfonds
Vader of mee-ouder worden	• Vaderschaps- en geboorteverlof + vaderschaps- en geboortebetaling Max. 20 volledige dagen met volledige uitkering of max. 40 halve dagen met halve uitkering. • Geboortehulp 15 gratis dienstencheques na de geboorte (enkel in het geval er max. 8 volledige dagen of max. 16 halve dagen vaderschaps- en geboorteverlof wordt opgenomen!) • Maandelijks uitkering en premies (zie hierboven 'kinderen')	Uw sociaal verzekeringsfonds
Adoptie-ouder worden	• Adoptieverlof + adoptie-betaling Max. 6 weken (verlengd met 4 weken, naargelang de gezinssituatie) + uitkering • Maandelijks uitkering en premies (zie hierboven 'kinderen')	Uw ziekenfonds
Pleegouder worden	• Pleegouderverlof + uitkering voor pleegouderverlof Max. 6 weken (verlengd met 4 weken, naargelang de gezinssituatie) + uitkering • Maandelijks uitkering en premies (zie hierboven 'kinderen')	Uw ziekenfonds
Mantelzorg	Geven van zorgen bij zware ziekte of palliatieve zorgen van een naaste of zorgen voor uw gehandicapt kind jonger dan 25 jaar. Uitkering max. 12 maanden over de volledige loopbaan als zelfstandige: • Ofwel halve uitkering (in geval van minstens 50% onderbreking zelfstandige activiteit) • Ofwel volledige uitkering (in geval van 100% onderbreking zelfstandige activiteit) per periode van 3 opeenvolgende maanden uitkering is er een kwartaal behoud van sociale rechten zonder bijdragebetaling (max. 4 kwartalen over de volledige loopbaan als zelfstandige)	Uw sociaal verzekeringsfonds
Een familielid verliezen	Rouwverlof met uitkering: max. 10 volledige dagen binnen het jaar na het overlijden van uw kind of partner	Uw sociaal verzekeringsfonds
Uw gezondheid		
Medische kosten	Terugbetaling gezondheidszorgen	Uw ziekenfonds
Ziekte of ongeval	Arbeidsongeschiktheidsuitkering vanaf de eerste dag wanneer een arbeidsongeschiktheid van minstens 8 dagen erkend is Invalideitsuitkering als u langer dan één jaar arbeidsongeschikt erkend bent	Uw ziekenfonds

Gelijkstelling wegens ziekte	Behoud van sociale rechten zonder bijdragebetaling bij volledige stopzetting zelfstandige activiteit	Uw sociaal verzekeringsfonds
Mentaal welzijn op het werk	Verschillende diensten aangeboden door de sociale verzekeringsfondsen ter bevordering van het mentaal welzijn bij het uitoefenen van een zelfstandige beroepsactiviteit.	Uw sociaal verzekeringsfonds
Uw openstaande sociale bijdragen		
Hulp bij tijdelijke financiële problemen	Afbetalingsplan, Aanvraag vrijstelling sociale bijdragen, kwijtschelding verhogingen, vermindering voorlopige sociale bijdragen	Uw sociaal verzekeringsfonds
Stopzetting / onderbreking van uw zelfstandige activiteit		
Overbruggingsrecht	Onderbreking/stopzetting onafhankelijk van de wil (faillissement, natuurramp, brand, beschadiging, allergie, gebeurtenis met economische impact of beslissing van derde economische actor) of stopzetting omwille van economische moeilijkheden (leefloon, vrijstelling van bijdragen, laag inkomen) Toegelaten cumulatie met een beroepsinkomen of een vervangingsinkomen (onder bepaalde voorwaarden) Basispakket van 12 maanden uitkering + 4 kwartalen behoud van het recht op gezondheidszorg en ziekte-, moederschaps-, en invaliditeitsverzekering. In geval van een nieuw feit, zijn er, na uitputting van het basispakket, bijkomende maanden/kwartalen mogelijk op basis van aantal pensioenvormende kwartalen tussen de twee feiten.	Uw sociaal verzekeringsfonds
Voortgezette verzekering	Behoud van bepaalde sociale rechten met verminderde bijdrage: • Ofwel enkel pensioenrechten • Ofwel pensioenrechten + ziekteverzekering	
Werkloosheids-uitkering	Onder bepaalde voorwaarden voor gewezen werknemers	RVA - www.rva.be
Uw pensioen		
Voor al uw vragen	Aanvraag, berekening, minimum, vervroegd pensioen, ...	
Overlevings-pensioen en overgangsuitkering	≥ 51 jaar bij het overlijden van de zelfstandige echtgenoot en 1 jaar huwelijk: overlevingspensioen berekend op de loopbaan van de overleden echtgenoot Let op: Alleen een huwelijk opent rechten. Als het huwelijk echter minder dan 1 jaar heeft geduurd, kan de periode van onmiddellijk daaraan voorafgaand wettelijk samenwonen in aanmerking worden genomen om aan de vereiste van 1 jaar te voldoen. < 51 jaar bij het overlijden van de zelfstandige echtgenoot en 1 jaar huwelijk: overgangsuitkering van minimum 18 maanden tot maximum 48 maanden (afhankelijk van de gezinssituatie) Let op: Dezelfde regeling geldt hier: alleen een huwelijk opent rechten. Wettelijk samenwonen telt enkel mee indien het onmiddellijk voorafging aan een huwelijk van minder dan 1 jaar.	Federale Pensioendienst - 02 225 17 65 - Mypension.be Uw sociaal verzekeringsfonds RSVZ www.rsvz-inasti.fgov.be
Werken na pensioen	Vervroegd rustpensioen en een loopbaan van minstens 45 jaar of minstens 66 jaar oud: onbegrensde bedragen De anderen: opgelet, begrenste bedragen!	
Aanvullende pensioenen	Vrij Aanvullend Pensioen Zelfstandigen (VAPZ): fiscaal interessant Individuele Pensioentoezeggingsverzekering (IPT) voor zelfstandigen met vennootschap (bedrijfsleiders) Pensioenovereenkomst Zelfstandigen (POZ) voor zelfstandigen zonder vennootschap (eenmanszaken en vrije beroepen)	Uw sociaal verzekeringsfonds
Financiering van uw zelfstandige activiteit		
Hulp bij uw zoektocht naar financiering voor uw project Moeilijke relatie met uw bank Bemiddeling tussen u en uw bank	Waals Gewest	WE - www.wallonie-entreprendre.be 1890.be
	Vlaams Gewest	Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) - 02 229 52 30 - www.pmv.eu Agentschap Innoveren en Ondernemen - 0800 20 555 - www.vlaio.be
	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	SRIB - 02 548 22 11 - www.finance.brussels Het Brussels Agentschap voor de Ondersteuning van het Bedrijfsleven - 02 422 00 20 - hub.brussels/nl 1819.brussels
Uw personeel		
Vermindering van de sociale bijdragen voor uw werknemers	Permanente bijdragen-vermindering voor eerste aanwerving Eerste 3 aanwervingen, oudere werknemers, ...	Uw sociaal secretariaat

En ook...		
Specifieke reglementering per regio/sector	Openingsuren, solden, ... Ter informatie: het is niet langer verplicht voor een startende zelfstandige om zijn basiskennis van bedrijfsbeheer aan te tonen Nieuw ! In de sectoren van de bouw en de schoonmaak: Inschrijvingsverplichting werkende vennoten en helpers Inhoudingsplicht	FOD Economie https://economie.fgov.be/nl/themas/verkoop/reglementering/sluitingsuren-en-wekelijks RSVZ https://www.rsvz.be/nl/inschrijvingsverplichting-werkende-vennoten-en-helpers-bij-kbo https://www.rsvz.be/nl/inhoudingsplicht-het-sociaal-statuu-t-van-de-zelfstandigen
Wijziging of stopzetting van uw zelfstandige activiteit	Verplichte administratie	Uw sociaal verzekeringsfonds Uw ondernemingsloket
Hinder bij openbare werken (financiële moeilijkheden)	Vlaams gewest Waals Gewest Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Agentschap Innoveren en Ondernemen - 0800 20 555 - www.vlaio.be 1890.be https://economie-werk.brussels/premie-werf